

JAAR STUK KEN 2014

027

028

031

032

FRI
ESM
USE
UM

JAARstukken 2014

STICHTING HET FRIES MUSEUM

*Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 26 maart 2015*

Stichting Het Fries Museum

Bezoekadres Wilhelminaplein 92
8911 BS Leeuwarden

Postadres Postbus 1239
8900 CE Leeuwarden

Telefoon 058 - 255 55 00

Internet www.friesmuseum.nl
E-mail info@friesmuseum.nl

INHOUDSOPGAVE

Bericht van de Raad van Toezicht	4
1 Jaarverslag	
1.1 Algemeen	6
1.2 Verslag van de Directie	8
1.3 Exploitatieresultaat	11
1.4 Werkkapitaal	14
1.5 Begroting 2015	15
2 Jaarrekening	
2.1 Balans per 31 december 2014	17
2.2 Exploitatierkening over 2014	19
2.3 Kasstroomoverzicht over 2014	20
2.4 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	21
2.5 Toelichting op de balans	24
2.6 Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen	33
2.7 Toelichting op de exploitatierkening	34
2.8 Verbonden partijen	43
3 Overige gegevens	
3.1 Resultaatbestemming	45
3.2 Vaststellen jaarrekening	46
3.3 Gebeurtenissen na balansdatum	47
3.4 Controleverklaring	48
Bijlagen	
1 Historisch overzicht 2011-2014	49
2 Aankopen 2014	51

BERICHT VAN DE RAAD VAN TOEZICHT

Jaarrekening

De door de directie opgestelde jaarrekening over het boekjaar 2014 van Stichting Het Fries Museum is conform de statuten gecontroleerd en van een goedkeurende verklaring voorzien. De controle is uitgevoerd door Deloitte Accountants B.V. De controleverklaring is opgenomen onder de overige gegevens.

De directie heeft de jaarrekening vastgesteld, nadat deze, vergezeld van het verslag van bevindingen van de accountant, ter beoordeling en goedkeuring aan de Raad van Toezicht is voorgelegd.

Toezicht

In het verslagjaar is de Raad van Toezicht driemaal met de directie in vergadering bijeengekomen. Daarnaast is tussentijds overleg gevoerd tussen individuele leden van de Raad van Toezicht en leden van de directie. In deze vergaderingen zijn de jaarstukken 2014, de begroting 2015 vastgesteld en wordt de uitvoering van het beleid gevolgd.

De Raad van Toezicht bedankt de directie en de medewerkers voor hun bijdragen in het afgelopen jaar.

Leeuwarden, 26 maart 2015

Raad van Toezicht:

Dhr. drs. K.J. Storm, voorzitter

Mw. H.C. Alberdingk Thijm

Dhr. prof. dr. Ekkart

Dhr. drs. D. de Goede

Mw. E.M. Witsen Elias

Dhr. R. Mulder

1 JAARVERSLAG 2014

1.1 ALGEMEEN

Oprichting

Stichting Het Fries Museum is opgericht op 30 december 1969 en is gevestigd aan het Wilhelminaplein 92, 8911 BS te Leeuwarden. De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Friesland in het stichtingenregister onder nummer 41001215.

Statutaire doelstelling

Stichting Het Fries Museum heeft ten doel:

- het inrichten en exploiteren van musea, in het bijzonder de musea voorheen in beheer bij de vereniging Het Fries Genootschap van Geschied-, Oudheid- en Taalkunde gevestigd te Leeuwarden, waarvan in het bijzonder te noemen het museum "Het Fries Museum" te Leeuwarden, van welk museum deel uitmaakt de afdeling Verzetsmuseum, met betrekking tot de geschiedenis van het verzet in de Tweede Wereldoorlog;
- en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.

Het vermogen van de stichting wordt gevormd door:

- subsidies, bijdragen, retributies en donaties;
- schenkingen, erfstellingen en legaten;
- alle andere verkrijgingen en baten.

Missie

Het Fries Museum inspireert Friezen en niet-Friezen door kunst, cultuur en geschiedenis van en in Friesland te laten leven.

Cultural Governance

De Bestuurlijke organisatie van Stichting Het Fries Museum werkt volgens een model met een interne toezichthouder. Deze Raad van Toezicht toetst het artistiek-inhoudelijke beleid van het museum marginaal, ziet toe op een doelmatige en controleerbare besteding van de middelen, adviseert de directie en ondersteunt waar nodig bij het leggen en onderhouden van externe contacten. De Raad van Toezicht spreekt zich uit over de begroting en jaarrekening. Hij is tevens verantwoordelijk voor de aanstelling, de honorering, het functioneren en het ontslag van de leden van de directie.

De directie is eindverantwoordelijk voor alle aspecten van beleid, zowel inhoudelijk, financieel als organisatorisch.

Samenstelling Directie

Het bestuur van Stichting Het Fries Museum wordt gevormd door Stichting Beheer Fries Museum / Keramiekmuseum Prinsessehof. Deze stichting kende in 2014 de volgende samenstelling van de directie:

Mw. drs. S.M. Bak, algemeen directeur
Dhr. Ir. R. Woering, zakelijk directeur (tot 1 mei 2014)

Samenstelling Raad van Toezicht

Het bestuur van Stichting Het Fries Museum wordt gevormd door Stichting Beheer Fries Museum / Keramiekmuseum Princessehof. Deze stichting kende in 2014 de volgende samenstelling van de Raad van Toezicht:

Raad van Toezicht				
Stichting Beheer Fries Museum/Keramiekmuseum Princessehof				
<u>Rooster van aftreden</u>				
Naam	Termijn	Aantreden	Aftreden	Einde termijn
De heer prof. dr. L. Koopmans (vz)	2e	apr-06	apr-14	apr-14
De heer drs. D. de Goede	3e	apr-06	n.b.	apr-16
Mevrouw E.M. Witsen-Elias	2e	dec-06	n.b.	dec-14
De heer mr. drs. K.J. van Dijk	2e	jun-07	jun-14	jun-15
Mevrouw H.C. Alberdingk Thijm	2e	okt-07	n.b.	okt-15
De heer R. Mulder	2e	okt-09	n.b.	okt-17
De heer prof. dr. R. Ekhart	1e	dec-13	n.b.	dec-17
De heer drs. K.J. Storm (vz)	1e	mrt-14	n.b.	mrt-18

Subsidiëring Provincie Fryslân

De belangrijkste subsidieverstrekker van Stichting Het Fries Museum is de provincie Fryslân. Op grond van een jaarlijks in te dienen productplan en productbegroting kent de provincie een beschikking tot verlening van budgetsubsidie toe. In deze beschikking wordt ook de periode genoemd waarvoor de provincie voornemens is de budgetsubsidie toe te kennen. Op basis van de Algemene Wet Bestuursrecht is het niet meer mogelijk meerjarige subsidieovereenkomsten af te sluiten.

Na afloop van ieder jaar legt het museum aan de hand van een productverslag en een productafrekening een inhoudelijke en financiële verantwoording af van de gerealiseerde producten en resultaten. Daarnaast wordt er om de vier jaar een meerjarenbeleidsplan opgesteld.

In 2014 heeft, een jaar na opening van het nieuwe Fries Museum, een evaluatie plaatsgevonden met de Provincie Fryslân over de subsidiëring van het nieuwe Fries Museum.

Vrijstelling successie- en schenkingsrecht

Op grond van artikel 32, eerste lid, onderdeel 3 en artikel 33, eerste lid, onderdeel 4 van de Successiewet 1956 zijn verkrijgingen door gerangschikte algemeen nut instellingen, waaronder Stichting Het Fries Museum, geheel vrijgesteld van successie- en schenkingsrecht. Met ingang van 1 januari 2008 wordt Stichting Het Fries Museum door de belastingdienst middels een beschikking formeel aangemerkt als Algemeen Nut Beogende Instelling.

Controleverklaring

De jaarrekening 2014 van Stichting Het Fries Museum is door Deloitte Accountants B.V. gecontroleerd en voorzien van een goedkeurende controleverklaring.

1.2 VERSLAG VAN DE DIRECTIE

Algemeen

Na de opening in september 2013 was 2014 het eerste volledige jaar voor het Fries Museum in het nieuwe gebouw op het Zaailand. Ruim 110.000 bezoekers hebben het museum bezocht. 44% van de bezoekers komt uit Friesland, 56% uit andere delen van het land.

De bezoeker waardeerde het museum met gemiddeld een 8.1.

In 2014 hebben de eerste wisselingen in de presentaties plaatsgevonden. In de eerste helft van het seizoen met onderwerpen vooral gericht op bezoekers uit Friesland (Viaskamp) en in het najaar daarnaast ook onderwerpen voor landelijk publiek (Noorderlicht, New Horizons, Benner).

In 2014 zijn de programma's voor het onderwijs ontwikkeld en is er een activiteitenprogramma opgezet, gericht op deelnemers uit Friesland. Het programma voorziet in het trekken van nieuwe bezoekers, een eerste kennismaking en verdieping. Naast de activiteiten trekken we veel nieuwe museumbezoekers met ontvangsten. Wij doen veelvuldig publieksonderzoek en gebruiken de resultaten daarvan voor de verbetering van ons bestaande aanbod en het ontwikkelen van nieuw aanbod.

Achter de schermen heeft het museum een bijdrage geleverd aan het Kollekjesintrum Fryslân, waarvoor een definitief ontwerp en de bestekken zijn opgeleverd.

In 2014 zijn de oude gebouwen van het museum op de oude locatie herbestemd. Het Eysingahuis is overgedragen aan de Stichting Hendrick de Keyser en wordt na een grondige restauratie en renovatie bestemd voor appartementen. De bel-etage wordt door het museum ingericht als 18de eeuws adellijk woonhuis. Voor de overdracht aan Hendrick de Keyser is de collectie in het Eysingahuis verhuisd naar de andere panden aan de Turfmarkt en is het Eysingahuis opgeleverd. De huur van de Kancelarij was al eerder opgezegd en de collectie is verhuisd. De onderliggende leningen aan het museum van het Fries Genootschap en de Stichting Verzetmuseum Fryslân zijn kwijtgescholden.

In 2014 is het project Kwaliteitsslag dat in 2013 van start is gegaan, afgerond. Hiervoor is een afzonderlijke subsidie van de provincie Fryslân verkregen. Daarover wordt apart verantwoording afgelegd. Onderdeel van de kwaliteitsslag was een reorganisatie. Deze was in april volledig afgerond. De nieuwe kleinere organisatie staat en loopt goed.

Een ander onderdeel van de Kwaliteitsslag was de implementatie van een nieuw ERP systeem. Dat is in 2014 ingevoerd.

Het museum is gestart met de voorbereidingen voor de programmering voor Culturele Hoofdstad 2018 waarvoor het eerste project al in 2016 staat gepland.

De afspraak om het nieuwe Fries Museum in het eerste jaar na opening te evalueren is ingezet in de vorm van een benchmark waarin verschillende musea worden vergeleken.

Collecties

In 2015 wordt een deel van de collectie afgestoten dat niet aan de kwaliteitseisen van het collectiebeleid voldoet. Dit heeft geen financiële gevolgen. De afgeslankte collectie wordt begin 2016 overgebracht naar het nieuwe provinciale Kollekjesintrum. Het museum voert het ontzamen transparant uit en op zo'n manier dat alle besluiten navolgbaar en controleerbaar zijn en de relevante collectie-eigenaren en andere belanghebbenden betrokken zijn bij het proces. De randvoorwaarden voor afstoting van overtollige collectieonderdelen in het Fries Museum zijn in 2014 geformuleerd en goedgekeurd door de raad van toezicht. Het ontzamelplan houdt rekening met de geldende wet- en regelgeving en afstemming met belanghebbenden. Het ontzameltraject wordt in twee fases uitgevoerd in de lopende en de daaropvolgende beleidsperiode, tot 2020.

In verband met de voorbereidingen van het Kollekjesintrum is er een bruikleenstop van kracht vanaf de zomer van 2014, tot na de afronding van de collectieverhuizing naar het nieuwe depot, voorjaar 2016. Het museum probeert zoveel mogelijk collectie buiten de eigen muren te tonen. Na de depotverhuizing kan het museum bruikleengevers nog beter faciliteren dan voorheen.

Om de collectieverzekering van het museum verantwoord en financieel haalbaar te houden, zijn in 2014 met een aantal collectie-eigenaren, onder wie de provincie Fryslân, de gemeente Leeuwarden en de

Ottema-Kingma Stichting gesprekken begonnen om in gezamenlijkheid te komen tot een nieuw verzekeringsmodel. Het museum laat zich voor dat nieuwe model adviseren door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Het voornemen is om dit proces in 2015 af te ronden.

Het Fries Museum draagt bij aan het Deltaplan digitalisering van de Provincie Fryslân. De plannen daarvoor zijn in 2014 ingediend. Doel is zoveel mogelijk van de kerncollectie te digitaliseren en voor eenieder toegankelijk te maken.

Publiek en programma

Het Fries Museum sluit het jaar 2014 af met 110.817 bezoekers, een verdubbeling ten opzichte van de oude locatie. Sinds de opening door Koningin Máxima op 13 september 2013 bezochten al 174.000 mensen het nieuwe museum. Het museum wordt hoog gewaardeerd, met een 8,1 als gemiddeld rapportcijfer. Maar liefst 97% van de bezoekers geeft aan dat ze het museum aan anderen zouden aanraden.

Tentoonstellingen

Noorderlicht vanaf 31.08.2014 t/m 26.10.2014

New horizons vanaf 21.11.2014 t/m 22.03.2015

Gerrit Benner vanaf 04.10.2014 t/m 01.03.2015

Aanwinsten hedendaagse kunst vanaf 27.06.2014 t/m 17.08.2014

Zilveren herinneringen vanaf 29.05.2014 t/m 17.08.2014

De vergeten tuinen van Gerrit Vlaskamp vanaf 05.04.2014 t/m 14.09.2014

Bennerprijs vanaf 07.02.2014 t/m 11.05.2014

Farmers & Ranchers vanaf 21.11.2014 t/m 10.05.2015

De Kameleon en het raadsel van de zilveren vork vanaf 07.02.2014 t/m 11.05.2014

Etalage: topontwerpers geïnspireerd door de Gouden Eeuw vanaf 26.07.2014 t/m 30.08.2015

In 2014 presenteerde het Fries Museum uiteenlopende tentoonstellingen. Bij 'Zilveren herinneringen', die in juni werd geopend, konden mensen hun eigen geboortelepel inbrengen. Hier kwamen honderden belangstellenden op af. Een uniek tentoonstellingstweeluik was het resultaat van een samenwerking met Museum Belvédère in Heerenveen-Oranjewoud. 'Gerrit Benner' werd sinds oktober breed uitgemeten en hoog gewaardeerd in de landelijke pers. Hier werd met een uitgekiende advertentiecampaigned op ingehaakt. Met 'New Horizons' laat het museum samen met het Next Gen Art Event zien hoe de wisselwerking tussen kunst en games spannende crossovers oplevert. Een presentatie rondom de Kameleon is specifiek gericht op gezinnen met jonge kinderen. Met 4 presentaties in het Medisch Centrum Leeuwarden bereikte het Fries Museum bovendien honderdduizenden potentiële museumbezoekers uit de regio.

Economische betekenis

Uit onderzoek blijkt dat 56% van de bezoekers afkomstig was van buiten de provincie. Van hen kwam nog eens bijna 60% speciaal voor het museum naar Friesland. Gemiddeld spendeerden zij € 46,- in de stad, dit betekent dat het Fries Museum in 2014 zorgde voor een kapitaalinjectie van ruim € 1.700.000,- in de lokale economie.

Jong bezoek

Meer dan 18.000 kinderen en jongeren bezochten het Fries Museum. Ruim 8.000 kinderen en jongeren hadden met hun klas een leerzame middag in het museum. De lesprogramma's laten leerlingen op een prikkelende manier kennis maken met de risico's van het wonen in het waterrijke Friesland, de Tweede Wereldoorlog, en de wereld voorbij de horizon. Op 12 februari droeg directeur Saskia Bak tijdens een feestelijke ceremonie een aantal taken over aan Kees Tromp. Hij was de eerste kinderdirecteur van het museum en stond gedurende een jaar het Fries Museum met raad en daad bij. Veel van de bijna 10.000 kinderen en jongeren die het museum buiten school om bezochten, kwamen voor de activiteiten die het museum in de schoolvakanties organiseerde. Het dynamische activiteitenprogramma wordt actief naar buiten gebracht en begint inmiddels echt bekendheid te krijgen in de regio. Maar liefst 70% van de gezinnen die voor deze vakantieactiviteiten kwam, kwam voor het eerst naar het museum.

Online

De website van het Fries Museum werd in 2014 ruim 180.000 keer bezocht, een stijging van 12,5% ten opzichte van vorig jaar. Ook op social mediagebied was het een goed jaar. Het aantal volgers op Twitter steeg van 6.395 naar 7.577. Op Facebook schoot het museum omhoog van 4.993 naar 12.630 fans, daarmee neemt het Fries Museum de eerste positie in op de lijst van musea in Noord-Nederland.

Vrienden

De particuliere vriendenclub van het museum kent inmiddels 675 leden die het Fries Museum financieel en moreel steunen. Bovendien heeft het museum 37 zakelijke vrienden, die jaarlijks minimaal € 1.000 bijdragen. Er werden in 2014 maar liefst 123 zakelijke evenementen georganiseerd, waaronder de Zorgmanifestatie van De Friesland Zorgverzekeraar, een fundraising van het Ronald McDonaldfonds en het nationale Museumcongres

Financieel

Het eigen vermogen, de waarde van bezittingen verminderd met de waarde van alle schulden, is de buffer van een organisatie om financiële risico's af te dekken. Voor Stichting het Fries Museum zijn de risico's die de organisatie loopt in beeld gebracht om zodoende de hoogte van het noodzakelijke eigen vermogen te kunnen bepalen. Daarbij is rekening gehouden met de kans en de impact van ieder risico. Belangrijke risico's zijn de subsidie-inkomsten, risico's met betrekking tot het gebouw en risico's met betrekking tot de kwaliteit van het museale product en de aantrekkingskracht op het publiek.

De Raad van Bestuur en de Raad van Toezicht zijn in 2014 in gezamenlijkheid tot de conclusie dat een eigen vermogen van ongeveer € 1,5 miljoen nodig is om de risico's zelfstandig te kunnen dragen. In dat opzicht is het eigen vermogen ultimo 2014 toereikend. In 2014 zijn met de Provincie Fryslan, de belangrijkste subsidiegever van Stichting Het Fries Museum, nadere afspraken gemaakt over de vorming van reserves. In 2015 zullen de afspraken verder geformaliseerd.

Leeuwarden, 23 maart 2015

drs S.M. Bak, directeur

1.3 EXPLOITATIERESULTAAT

Resultaat

Het exploitatieresultaat over het boekjaar 2014 bedraagt + € 725.022 tegenover een exploitatieresultaat van +/- € 77.836 in 2013. De goedgekeurde begroting voor het jaar 2014 sluit op een begroot exploitatieresultaat van € 0. De afwijking ten opzichte van de begroting bedraagt € 725.022 positief.

Voornaamste afwijkingen realisatie ten opzichte van de begroting

Hogere c.q. lagere baten, waar rechtstreeks hogere c.q. lagere lasten tegenover staan, zijn in deze recapitulatie buiten beschouwing gelaten.

Het project Nieuw Fries Museum is afgesloten per 31-12-2014. Het projectresultaat is + € 718.409. Het reguliere exploitatieresultaat is € 6.613.

	€
<i>Baten</i>	
Inkomsten uit entree (netto)	342.988
Inkomsten uit horeca en winkel (netto)	69.755
Overige directe opbrengsten	-26.368
Indirecte opbrengsten	69.144
Subsidie Provincie Fryslân	0
Overige subsidies en bijdragen	12.532
Rente opbrengsten	10.239
	<hr/>
	478.290
<i>Lasten</i>	
Salarissen en sociale lasten (incl. ZWV)	-90.408
Personeel van derden	-49.832
Afschrijvingen op vaste activa	40.506
Huurlasten	10.048
Aankopen	-1.264
Collectie- en publiekskosten (incl. tentoonstellingen en educatie)	-20.874
Huisvestingskosten	-244.173
Kantoorkosten	-46.033
Publiciteitskosten	9.986
Diverse personeelskosten	-7.367
Projecten	-59.510
Overige kosten	-12.756
	<hr/>
	-471.677
<i>Bijzondere baten en lasten</i>	
Bijzondere baten	2.268.907
Bijzondere lasten	-2.268.907
	<hr/>
	0
	<hr/>
	6.613
	<hr/>

Toelichting op de baten

Inkomsten uit entree, horeca en winkel

Met ruim 110.000 bezoekers in 2014 heeft het museum ruim aan de verwachtingen voldaan. Begroot waren 80.000 bezoekers. Door de extra bezoekers zijn de inkomsten uit entree hoger uitgevallen dan begroot. Dit geldt voor de betalende bezoekers, de inkomsten uit museumjaarkaart-bezoek, de opbrengsten van de rondleidingen en de bestedingen in horeca en museumwinkel. Het resultaat is een nettoresultaat, de kosten die gepaard gaan met bv. inkopen zijn hierop gecorrigeerd. De extra bezoekers zijn mede het resultaat van diverse projecten en activiteiten die zijn gerealiseerd. Hiertegenover staan extra kosten die worden toegelicht onder de toelichting op de lasten.

Indirecte opbrengsten

De extra indirecte opbrengsten hebben ten eerste als oorzaak de bijdrage van Stichting Keramiekmuseum het Prinsessehof voor het gebruik van werkplekken in het Fries Museum (€ 35.000). Deze bijdrage geldt als compensatie voor de kantoorkosten. Ten tweede was de bijdrage van Centrum voor Film in Friesland (ruim € 18.000) te laag begroot en tenslotte zijn de overige opbrengsten € 14.000 hoger dan begroot.

Overige subsidies en bijdragen

De overige subsidies en bijdragen liggen ruim € 12.000 hoger dan begroot vanwege de bijdragen voor het symposium Across The North Sea. Hier staan ook evenveel lasten tegenover.

Renteopbrengsten

Vanwege de gunstige liquiditeitspositie in 2014 is de renteopbrengst hoger dan begroot

Toelichting op de lasten

Salarissen en sociale lasten

De salariskosten zijn € 90.408 hoger dan begroot. Er is een geringe salarisverhoging geweest van 1% (€ 14.000). De kosten voor 2 bovenformatieve werknemers (gevolg reorganisatie 2013) bedroegen € 36.000. Daarnaast zijn er kosten gemaakt voor vervanging vanwege zwangerschap (€ 12.000) en is er een naheffing loonbelasting geweest over 2011 en 2012 van € 6.000. Tenslotte is er extra inzet geweest voor ontvangsten, activiteiten en projecten. De extra inzet voor ontvangsten, activiteiten en projecten hebben geresulteerd in hogere bezoekersaantallen en hogere opbrengsten uit entree. Zie hiervoor de toelichting op de inkomsten uit entree, horeca en winkel.

Personeel van derden

De kosten voor tijdelijk personeel, dus niet de kosten voor tijdelijke uitbreiding formatie die direct onder de salarissen en sociale lasten vallen, worden verantwoord onder personeel van derden. De kosten van de extra benodigde inzet van baliepersoneel in verband met activiteiten en ontvangsten in het museum vallen hier bijvoorbeeld onder. Daarnaast is er extra inzet nodig, naast de basisformatie, voor de projecten en tentoonstellingen die gerealiseerd worden. Tenslotte is er sprake geweest van extra inzet bij het verder ontwikkelen van de bedrijfsprocessen. Ook voor de kosten van tijdelijk personeel geldt dat hier voor een groot deel opbrengsten tegenover staan in de vorm van meer inkomsten uit bezoek. De extra inkomsten uit entree, winkel en horeca zijn ruim voldoende om deze kosten te dekken.

Afschrijvingen op vaste activa

De afschrijvingskosten liggen € 40.056 lager dan begroot. De richtlijnen m.b.t. het afschrijven van activa vermelden dat op activa met een aanschafwaarde vanaf € 2.500 zal worden afgeschreven. Aanschaffingen met een waarde onder de € 2.500 worden direct geheel ten laste gebracht van de exploitatie in het jaar van aanschaf (huisvestingskosten en ict). Dit is een van de oorzaken van de overschrijding van de budgetten op deze posten. Een andere oorzaak is dat een deel van de investeringen uit het verleden geheel afgeschreven zijn en nog niet zijn vervangen.

Huisvestingskosten

Het saldo op de huisvestingskosten wordt veroorzaakt door hogere energiekosten (€ +43.000), hogere zakelijke belastingen (€ +40.000), hogere schoonmaakkosten (€+39.000) en hogere bewakingskosten (€ +139.000). Een deel van de bewakingskosten worden doorberekend naar externe partijen (€ 13.000). De hogere huisvestingskosten hebben een directe relatie met de (extra) activiteiten, ontvangsten en projecten die in het museum plaatsvinden. De meerkosten worden gedekt uit extra inkomsten uit entree. Wat betreft de bewaking is in de begroting rekening gehouden met een basisformatie. Zoals aangegeven zijn een deel van de extra bewakingskosten gerelateerd aan extra activiteiten in het museum maar bij ziekte zal er ook meteen vervanging moeten komen wat extra kosten met zich mee brengt. Hierin voorziet de basisformatie niet.

Kantoorkosten

De kantoorkosten zijn ruim € 46.000 hoger dan begroot. Dit heeft verschillende oorzaken. De kosten van drukwerk zijn hoger (€ 14.000) omdat hier o.a. de kosten van de entreekaarten op geboekt zijn en daar is een voorraad van ingekocht. Daarnaast zijn de kosten van ICT hoger (€ 26.000). Onder het kopje afschrijvingen op vaste activa is al aangegeven dat aanschaffingen onder de € 2.500 euro niet geactiveerd worden maar direct ten laste komen van de exploitatie. Het overschot op de afschrijvingen kan derhalve direct gerelateerd worden aan de extra kosten voor ICT. Tenslotte wordt een deel van de kosten gedekt uit de bijdrage die het Fries Museum ontvangt van het Keramiekmuseum Princessehof voor het gebruik van werkplekken (€ 35.000).

Projecten

Onder projecten vallen activiteiten, projecten, symposia enz. De extra kosten voor activiteiten waren € 17.000, de extra kosten voor projecten (o.a. Muse, Keunstwurk, Soundwalk) bedroegen € 29.000 en de kosten voor symposia bedroegen € 9.000. Hiertegenover staan inkomsten vanwege extra bezoek en bijdragen aan projecten door derden (€ 12.000).

Toelichting op bijzondere baten en lasten

Bijzondere lasten

In samenhang met de kwijtschelding van de leningen door Stichting Verzetsmuseum Friesland en het Koninklijk Fries Genootschap aan het Stichting het Fries Museum (totaal € 2.268.901) is de lening van Stichting Het Fries Museum aan stichting de Kanselarij (totaal € 2.268.901) in 2014 kwijtgescholden.

Bijzondere baten

In verband met de aankoop van het Eysingahuis in het kader van het Kanselarijproject is op 20 december 1993 met het Koninklijk Fries Genootschap voor Geschiedenis en Cultuur voor een bedrag van € 1.134.451 een renteloze en aflossingsvrije lening afgesloten. In 2014 is de lening door het Koninklijk Fries Genootschap kwijtgescholden.

In verband met het Kanselarijproject is op 20 december 1993 met Stichting Verzetsmuseum Friesland voor een bedrag van € 1.134.451 een renteloze en aflossingsvrije lening afgesloten. In 2014 is de lening door Stichting Verzetsmuseum Friesland kwijtgescholden.

1.4 WERKKAPITAAL

Door het exploitatieresultaat van € 725.022 is het eigen vermogen het afgelopen jaar vermeerderd. Het eigen vermogen bestaat uit een algemene reserve, provinciale subsidie gerelateerde reserve en uit bestemmingsreserves. Het eigen vermogen kan uitsluitend worden gebruikt voor de exploitatie van het Fries Museum. De financiële positie is op basis van de balansen als volgt samen te vatten (x € 1.000):

	2014	2013	Mutatie
Beschikbaar vermogen op lange termijn			
Eigen vermogen	1.830	1.105	725
Voorzieningen	319	704	-385
Langlopende schulden	1.578	3.962	-2.384
	(A)	3.727	5.771
Vastgelegde middelen op lange termijn			
Materiële vaste activa	1.998	2.694	696
Financiële vaste activa	0	2.269	2.269
	(B)	1.998	4.963
Werkkapitaal	(A-B)	1.729	808
Dit werkkapitaal bestaat uit:			
Vorraden	55	22	33
Vorderingen	1.009	1.578	-569
Liquide middelen	2.116	2.586	-470
		3.180	4.186
Af: kortlopende schulden		1.451	3.378
		1.729	808
De financiële positie muteerde in 2014 als volgt:			x € 1.000
Herkomst der middelen			
Exploitatieresultaat			7
Resultaat Project Nieuw Fries Museum			718
Afschrijvingen			118
Voorzieningen			-385
			458
Besteding der middelen			
Investerings			-55
Desinvesterings			2.902
Langlopende schulden			-2.384
			463
Mutatie werkkapitaal			921

1.5 BEGROTING 2015

	Begroting 2015
	€
BATEN	
Opbrengsten:	
- Directe opbrengsten	718.256
- Indirecte opbrengsten	35.000
Bijdragen:	
- Subsidies Provincie Fryslân	2.897.403
- Overige subsidies en bijdragen	200.000
<i>Som der baten</i>	<u>3.850.659</u>
LASTEN	
Salarissen, sociale lasten en pensioenlasten	1.506.294
Afschrijvingen op vaste activa	158.200
Huurlasten	149.067
Aankopen	113.100
Overige lasten:	
- Collectie- en publieksfunctie	709.807
- Huisvestingskosten	900.000
- Kantoorkosten	195.750
- Publiciteitskosten	100.000
- Diverse personeelskosten	125.750
- Overige kosten	1.000
<i>Som der lasten</i>	<u>3.958.968</u>
Rentebaten en inkomsten uit beleggingen	109.009
Rentelasten en soortgelijke kosten	700
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	<u>108.309</u>
Exploitatieresultaat	<u><u>0</u></u>

Toelichting op begroting 2015

Voor 2015 is er sprake van een sluitende begroting. De directe opbrengsten in de vorm van entree zijn mede gebaseerd op de realisatiecijfers van 2014 en zijn iets hoger begroot dan in het vorige jaar. Daarnaast is de verwachting dat de huisvestingskosten ook hoger zullen uitvallen t.o.v. de begroting 2014. In 2014 is het project Nieuw Fries Museum en het project Kwaliteitsslag afgerond en beide maken derhalve geen onderdeel meer uit van de begroting 2015.

2 JAARREKENING

2.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2014 -- na resultaatbestemming

	31.12.2014		31.12.2013	
	€	€	€	€
ACTIVA				
Materiële vaste activa				
Gebouwen en installaties	13.534		0	
Inventaris en inrichting	520.647		589.103	
Museale inventaris en inrichting	32.672		40.840	
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering	0		2.064.775	
Niet aan het productieproces dienstbare MVA	1.431.086		0	
		1.997.939		2.694.718
Financiële vaste activa				
Verbonden partijen	0		2.268.901	
		0		2.268.901
Voorraden				
Overige voorraden	54.599		21.601	
		54.599		21.601
Vorderingen				
Debiteuren	292.961		365.987	
Verbonden partijen	177.437		139.728	
Overlopende activa	471.863		1.072.010	
		1.008.625		1.577.725
Liquide middelen				
Banken	2.092.376		2.556.637	
Kasmiddelen	24.608		29.034	
		2.116.984		2.585.671
		<u>5.178.147</u>		<u>9.148.616</u>

	31.12.2014		31.12.2013	
	€	€	€	€
PASSIVA				
Eigen vermogen				
Algemene reserve	1.701.717		983.308	
Provinciale reserve	6.613		0	
Bestemmingsreserves	121.538		121.538	
		1.829.868		1.104.846
Vorzieningen				
Voorziening jubilea	31.819		26.672	
Voorziening onderhoud	287.145		181.802	
Voorziening kwaliteitsslag	0		493.657	
		318.964		704.131
Langlopende schulden				
Overige schulden		1.577.503		3.962.265
Kortlopende schulden				
Crediteuren	329.629		431.704	
Verbonden partijen	18.031		58.125	
Belastingen en premies SV	337		135.657	
Overlopende passiva	659.060		398.838	
Vooruitontvangen subsidiebijdragen	401.500		2.302.117	
Aflossingsverplichtingen	43.255		50.933	
		1.451.812		3.377.374
		<u>5.178.147</u>		<u>9.148.616</u>

2.2 EXPLOITATIEREKENING OVER 2014

	Rekening 2014	Begroting 2014	Rekening 2013
	€	€	€
BATEN			
Opbrengsten:			
- Directe opbrengsten	1.044.746	492.200	620.531
- Indirecte opbrengsten	807.229	0	611.529
Bijdragen:			
- Subsidies Provincie Fryslân	2.798.366	2.798.366	2.792.577
- Bijdrage kwaliteitslag Provincie Fryslân	0	0	750.000
- Overige subsidies en bijdragen	230.500	0	585.433
<i>Som der baten</i>	<u>4.880.841</u>	<u>3.290.566</u>	<u>5.360.070</u>
LASTEN			
Salarissen, sociale lasten en pensioenlasten	2.346.068	1.458.016	2.526.593
Afschrijvingen op vaste activa	117.695	158.200	109.913
Huurlasten	84.196	84.067	85.776
Aankopen	67.363	63.100	114.526
Overige lasten:			
- Collectie- en publieksfunctie	801.041	505.000	155.854
- Huisvestingskosten	940.050	708.000	809.259
- Kantoorkosten	212.945	170.500	165.871
- Publiciteitskosten	90.014	100.000	40.671
- Diverse personeelskosten	108.074	122.750	106.492
- Kosten kwaliteitslag	0	0	750.000
- Overige kosten	152.240	1.000	253.980
Projecten	66.594	25.000	430.317
<i>Som der lasten</i>	<u>4.986.280</u>	<u>3.395.633</u>	<u>5.549.252</u>
Rentebaten en inkomsten uit beleggingen	182.144	105.767	181.733
Rentelasten en soortgelijke kosten	70.092	700	70.387
<i>Saldo uit rentebaten en rentelasten</i>	<u>112.052</u>	<u>105.067</u>	<u>111.346</u>
Bijzondere baten	2.268.907	0	0
Bijzondere lasten	-2.268.907	0	0
<i>Saldo uit bijzondere baten en lasten</i>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Exploitatieresultaat	<u>6.613</u>	<u>0</u>	<u>-77.836</u>
Resultaat Project Nieuw Fries Museum	<u>718.409</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Resultaat	<u>725.022</u>	<u>0</u>	<u>-77.836</u>

2.3 KASSTROOMOVERZICHT OVER 2014

	2014	2013
	€	€
I Kasstroom uit operationele activiteiten		
Exploitatieresultaat	6.613	-77.836
Resultaat project Nieuw Fries Museum	718.409	0
Afschrijvingen op vaste activa	117.695	109.913
Afschrijvingen niet aan het productieproces dienstbare MVA	33.689	
Mutatie voorzieningen	-385.167	597.681
<i>Bruto kasstroom uit operationele activiteiten</i>	491.239	629.758
Mutatie in voorraden	-32.998	-21.601
Mutatie vorderingen	569.100	-822.117
Mutatie kortlopende schulden (exclusief subsidiebijdragen)	-24.945	-163.440
<i>Netto kasstroom uit operationele activiteiten</i>	1.002.396	-377.400
II Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in vaste activa	-54.605	- 134.026
Desinvesterings in vaste activa	600.000	515.072
<i>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</i>	545.395	381.046
III Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Mutatie subsidiebijdragen	-1.900.617	-888.358
Mutatie langlopende schulden	-2.384.762	- 50.933
Mutatie financiële vaste activa	2.268.901	0
<i>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</i>	-2.016.478	-939.291
Mutatie liquide middelen (I + II + III)	-468.687	-935.645
Liquide middelen einde boekjaar	2.116.984	2.585.671
Liquide middelen begin boekjaar	2.585.671	3.521.316
Mutatie liquide middelen	-468.687	-935.645

2.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Algemeen

De jaarrekening van Stichting Het Fries Museum is opgesteld conform de richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving voor organisaties zonder winststreven. De Raad voor de Jaarverslaggeving heeft per 1-1-2010 een richtlijn opgesteld met specifieke bepalingen voor kleine organisaties zonder winststreven die tot die datum waren aangewezen op Richtlijn 640. De Richtlijn is opgenomen in onderdeel C van de bundel Richtlijnen voor de jaarverslaggeving van kleine rechtspersonen. De jaarrekening is opgesteld op basis van historische kosten.

Museale collectie

De museale collectie is niet gewaardeerd.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschafwaarde onder aftrek van de cumulatieve afschrijvingen met uitzondering van gebouwen, terreinen, installaties en vaste inrichting.

Het nieuw Fries Museum is in 2012 opgeleverd. De investeringskosten voor het gebouw, de installaties, de grond en de vaste inrichting zijn niet opgenomen onder de vaste activa in de balans. Het gaat om de volgende investeringen:

	x € 1.000.000
*Grond	4,1
*Bouwkosten Bouwkundig	17,8
*Bouwkosten installatietechnisch	5,2
*Aankoop horecaruimte	0,2
*Vaste inrichting	1,8
*Honoraria bouwadvies en -management	<u>5,3</u>
	34,4

Met ingang van 2012 wordt afgeschreven op basis van de volgende grondslagen:

- * Op gebouwen, terreinen, installaties en vaste inrichting wordt niet afgeschreven omdat deze niet geactiveerd worden. Uitzondering hierop is de investering i.v.m. de inhuizing van het Centrum voor Film in Friesland in het Nieuw Fries Museum. Hiervoor is een lening aangegaan bij de BNG. De rente en aflossing wordt gefinancierd uit het bedrag van € 101.000 dat jaarlijks door het Filmhuis voor het gebruik van het gebouw aan Stichting Het Fries Museum zal worden betaald, en waarvoor de Gemeente Leeuwarden garant staat.
- * Duurzame goederen die aangeschaft worden naar aanleiding van een investeringsbesluit, dat in totaal minimaal € 2.500 bedraagt, worden geactiveerd. Duurzame goederen dat worden aangeschaft naar aanleiding van een investeringsbesluit die in totaal het bedrag van € 2.500 niet overschrijdt, worden niet geactiveerd maar ten laste gebracht van de exploitatie in het jaar van aanschaf.
- * Duurzame goederen die worden aangeschaft ten behoeve van een presentatie of project worden niet geactiveerd maar ten laste gebracht van het presentatie- of projectbudget.
- * Duurzame goederen worden in het jaar van aanschaf over het gehele jaar afgeschreven
- * De volgende afschrijvingstermijnen worden gehanteerd:

Automatisering	5 jaar/20%
Inventaris kort	5 jaar/20%
Inventaris lang	10 jaar/10%
Presentatiemiddelen	10 jaar/10%
Museale collectie	variabel

Voor de investeringen in het nieuw Fries Museum worden (overheids)subsidies ontvangen alsmede bijdragen van particulieren en bedrijven. Op grond van RJ274.112 kunnen deze bijdragen in mindering gebracht worden op het te activeren bedrag. In 2012 en 2013 zijn de ontvangen middelen in mindering gebracht op de bouwkosten. Inventaris is wel geactiveerd.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vorraden

Onderhanden activiteiten

Het betreft hier de voorbereidingskosten die gemaakt zijn in het huidige boekjaar voor tentoonstellingen die plaatsvinden in het nieuwe boekjaar en van de geprognosticeerde kosten van tentoonstellingen die doorlopen in het nieuwe boekjaar. Bepalend voor het moment van het nemen van verlies is het jaar waarin de tentoonstelling is begroot. Onderhanden werk wordt gewaardeerd tegen integrale kostprijs.

Overige voorraden

De overige voorraden zijn gewaardeerd tegen kostprijs, indien noodzakelijk onder aftrek van een voorziening voor incurantheid.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Vorderingen hebben een looptijd van minder dan 1 jaar.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

De voorziening ter gelijkmatige verdeling van lasten voor groot onderhoud van gebouwen wordt bepaald op basis van de te verwachten kosten over een reeks jaren. De voorziening wordt lineair opgebouwd. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht. De voorziening jubilea wordt gewaardeerd tegen contante waarde. De overige voorzieningen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Langlopende schulden

Schulden met een resterende looptijd van meer dan één jaar worden aangeduid als langlopend. De langlopende schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld

Het aflossingsbedrag voor het komende jaar is verantwoord onder de kortlopende schulden.

Kortlopende schulden.

Dit betreffen schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Overlopende passiva

De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en lasten. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben, ongeacht of ze tot ontvangsten of uitgaven hebben geleid. Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum gerealiseerd zijn. Lasten en risico's die hun oorsprong vinden voor balansdatum, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Financiële instrumenten

De stichting maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende primaire financiële instrumenten. Dit betreft financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen. Derivaten worden niet gebruikt. Er is geen sprake van secundaire financiële instrumenten.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij deze methode wordt het nettoresultaat aangepast voor posten van de winst- en verliesrekening die geen invloed hebben op ontvangsten en uitgaven in het verslagjaar, mutaties in de balansposten en posten van de winst- en verliesrekening waarvan de ontvangsten en uitgaven niet worden beschouwd als behorende tot de operationele activiteiten.

De liquiditeitspositie in het kasstroomoverzicht bestaat uit liquide middelen onder aftrek van gerealiseerde bankkredieten. In het kasstroomoverzicht wordt onderscheid gemaakt tussen operationele, investerings- en financieringsactiviteiten.

2.5

TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA**Materiële vaste activa**

	Aanschafwaarde 31.12.2013	boekwaarde 31.12.2013	Investing des-/ 2014	overboeking 2014
	€	€	€	€
Gebouwen in installaties	0	0	15.474	0
Inventaris en inrichting	773.408	589.103	39.131	0
Museale inventaris en inrichting	171.529	40.840	0	0
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering*	2.064.775	2.064.775	748.409	-1.348.409
Niet aan het productieproces dienstbare MVA	0	0	0	0
	<u>3.009.712</u>	<u>2.694.718</u>	<u>803.014</u>	<u>-1.348.409</u>

	afschrijving 2014	overheveling 2014	boekwaarde 31.12.2014
	€	€	€
Gebouwen en installaties	1.940	0	13.534
Inventaris en inrichting	107.587	0	520.647
Museale inventaris en inrichting	8.168	0	32.672
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering*		-1.431.086	0
Niet aan het productieproces dienstbare MVA	33.689	1.431.086	1.431.086
	<u>151.384</u>	<u>0</u>	<u>1.997.939</u>

Investeringsbegroting 2014

	investering 2014
	€
Gebouwen en installaties	15.474
Automatisering Fries Museum	18.403
Inventaris Fries Museum	20.728
	<u>54.605</u>

Niet aan het productieproces dienstbare MVA

Er heeft een correctie plaatsgevonden op de vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering. Het saldo is opgenomen onder 'niet aan het productieproces dienstbare MVA' omdat het gerelateerd is aan de investeringen die gedaan zijn in verband met de inhuizing van het Centrum voor Film in Friesland in het nieuwe Fries Museum. Hiervoor

is een lening aangegaan waarover rente en aflossing betaald moet worden. Dit bedrag wordt jaarlijks, gedurende 30 jaar (looptijd van de lening), teruggevorderd van het Centrum voor Film in Friesland.

Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering – nieuw Fries Museum

In 2006 heeft het Fries Museum helderheid verkregen met betrekking tot de financiering van het nieuw Fries Museum. Samenwerkingsverband Noord-Nederland heeft in het kader van het ontwikkelingsprogramma "Kompas voor het Noorden" een subsidie van € 5,0 miljoen toegekend en de provincie Fryslân heeft een subsidie van in totaal € 10,5 miljoen toegekend (€ 5,0 miljoen cofinanciering Kompas en € 5,5 miljoen aanvullende subsidie). Met het legaat Bonnema van € 18,2 miljoen, renteopbrengsten van € 1,3 miljoen sponsoropbrengsten van € 1,6 miljoen, opbrengsten i.v.m. de inhuizing van het Centrum voor Film in Friesland van € 0,6 miljoen, overige subsidies van € 0,6 miljoen en de lening i.v.m. de inhuizing van het Centrum voor Film van € 1,6 miljoen is in totaal € 39,4 miljoen beschikbaar voor het nieuwe Fries Museum.

De ontwikkeling in vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering is als volgt:

	€
Stand per 31-12-2013	2.064.775
Investeringen NFM 2014	748.409
Desinvestering i.v.m. niet activeren gebouw	1.348.409 -/-
Afschrijving investering t.b.v. Centrum voor Film	33.689 -/-
Correctie vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering	-1.431.086 -/-
	0

Ultimo 2014 bedraagt de gedane investering € 38,7 miljoen:

	investering t/m 2014
	<u>x € 1.000.000</u>
Grond/ Bouw	32,3
Investering Centrum voor Film in Friesland	2,1
Inrichting / Verhuizing	2,2
Programma	2,1
	38,7
Totaal	38,7

Financiële vaste activa

	31.12.2014	31.12.2013
	€	€
Verbonden partij	0	2.268.901
	<u>0</u>	<u>2.268.901</u>

Ter financiering van de inrichting van de Kanselarij is in het kader van de raamovereenkomst tussen Stichting De Kanselarij, Stichting Verzetsmuseum Friesland en Stichting Het Fries Museum op 30 december 1999 met Stichting De Kanselarij voor een bedrag van € 2.268.901 een aflossingsvrije lening afgesloten.

De rentevergoeding bedraagt met ingang van 1 januari 2013 3% per jaar. In samenhang met de kwijtschelding van de leningen door Stichting Verzetsmuseum Friesland en het Koninklijk Fries Genootschap aan het Stichting het Fries Museum (totaal € 2.268.901) is de lening van Stichting Het Fries Museum aan stichting de Kanselarij (totaal € 2.268.901) in 2014 kwijtgescholden.

Vorraden

	31.12.2014	31.12.2013
	€	€
<i>Overige voorraden</i>		
Museum winkel	49.630	17.540
Museumkaarten	4.969	4.061
	<u>54.599</u>	<u>21.601</u>

Debiteuren

	31.12.2014	31.12.2013
	€	€
Debiteuren	292.961	365.987
Af: voorziening voor dubieuze debiteuren	0	0
	<u>292.961</u>	<u>365.987</u>

Vorderingen op verbonden partijen

	31.12.2014	31.12.2013
	€	€
Stichting Keramiekmuseum Het Princessehof	177.437	139.728
Stichting De Kanselarij	66.364	0
	<u>243.801</u>	<u>139.728</u>

Overlopende activa

	31.12.2014	31.12.2013
	€	€
<i>Vooruitbetaalde bedragen</i>		
Verzekeringen	0	9.978
Foto opdracht (Noor Images B.V.)	10.000	0
Overigen	16.298	2.784
	-----	-----
	26.298	12.762
<i>Nog te ontvangen bedragen</i>		
Te verrekenen omzetbelasting	52.058	12.411
Bijdragen voor aankopen (Mondriaan Stichting)	0	25.000
Vergoeding museumjaarkaarten	63.520	59.640
Bijdrage kwaliteitslag Provincie Fryslân	75.000	750.000
Bijdrage rente+aflossing voor lening Filmhuis	122.962	123.428
Bijdragen voor personeel	0	11.222
Doorbelasting personeelskosten	0	0
Overigen	132.025	77.547
	-----	-----
	445.565	1.059.248
	-----	-----
	471.863	1.072.010
	=====	=====

Onder overigen (€ 132.025) 'nog te ontvangen bedragen' vallen onder andere de volgende posten:

- Project Soundwalk (VSB) € 30.982
- Kancelarij € 50.520
- Teruggave energiebelasting € 12.555
- Rente € 13.128

Liquide middelen

Alle banktegoeden staan vrij ter beschikking.

PASSIVA

Reserves

	stand bestemming		resultaat	stand
	31.12.2013	result. 2013	boekjaar	31.12.2014
	€	€	€	€
Algemene reserve	1.061.144	-77.836	718.409	1.701.717
Provinciale reserve	0	0	6.613	6.613
	<u>1.061.144</u>	<u>-77.836</u>	<u>725.022</u>	<u>1.708.330</u>

Stichting het Fries Museum heeft naast de bestemmingsreserves die hieronder zijn weergegeven te maken met een tweetal reserves. De eerste is de algemene reserve die niet gevormd is met provinciale middelen. Dit zijn middelen die zijn gegenereerd zonder de inzet van de provinciale subsidie. Daarnaast de provinciale reserve, een reserve die is gevormd met een deel van het verstrekte subsidiebedrag voor een specifiek doel. Met de Provincie Fryslân is afgesproken het jaar 2014 als nulpunt te nemen voor de reserveringen van de provinciale subsidie. Dat houdt in dat het eigen vermogen exclusief de bestemmingsreserve wordt toegevoegd aan de algemene reserve en de provinciale reserve op 0 begint. Over de systematiek m.b.t. de verdeling van het exploitatieresultaat over de algemene reserve en de provinciale reserve moeten nog nadere afspraken worden gemaakt in 2015. Dit kan eventueel leiden tot een herverdeling van het exploitatieresultaat 2014 (€ 13.471) over de algemene reserve en de provinciale reserve.

Bestemmingsreserves

	stand bestemming		overige	stand
	31.12.2013	result. 2013	mutaties	31.12.2014
	€	€	€	€
Bestemmingsreserve Knecht-Drenth	23.407	0	0	23.407
Bestemmingsreserve Museumshop	34.370	0	0	34.370
Bestemmingsreserve Bijzondere Personeelslasten	63.761	0	0	63.761
	<u>121.538</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>121.538</u>

De bestemmingsreserves kunnen uitsluitend worden aangewend ten behoeve van de door het bestuur vastgestelde doelstelling.

Bestemmingsreserve Knecht-Drenth

De bestemmingsreserve Knecht-Drenth is gecreëerd ten behoeve van de uitbreiding van de collectie Knecht-Drenth en de realisatie van een publicatie over de collectie Knecht-Drenth.

Bestemmingsreserve Museumshop

De bestemmingsreserve Museumshop is gevormd voor het uitbrengen van publicaties.

Bestemmingsreserve Bijzondere Personeelslasten

In verband met de verzelfstandiging van Stichting Het Fries Museum heeft de Provincie Fryslân in 1998 eenmalig € 317.646 beschikbaar gesteld voor het creëren van een voorziening (later omgezet in een bestemmingsreserve) voor indirecte personeelskosten en FPU-regeling.

Vorzieningen

	stand 31.12.2013	dotatie	onttrek- kingen	stand 31.12.2014
	€	€	€	€
Voorziening jubilea	28.672	3.147		31.819
Voorziening onderhoud	181.802	263.851	158.508	287.145
Voorziening kwaliteitsslag	493.957	0	493.957	0
	<u>704.431</u>	<u>266.998</u>	<u>652.465</u>	<u>318.964</u>

De voorziening jubilea is gevormd voor toekomstige jubilea uitkeringen voor zowel medewerkers van Stichting Het Fries Museum als medewerkers van Stichting Keramiekmuseum Het Prinsessehof, die ook inzet doen voor Stichting Het Fries Museum.

De voorziening groot onderhoud wordt gevormd middels jaarlijkse dotaties in verband met in de toekomst uit te voeren groot onderhoud. De kosten voor groot onderhoud worden in mindering gebracht op de voorziening.

De voorziening kwaliteitsslag is gevormd voor de uitgaven die in 2013 en 2014 hebben plaatsgevonden in verband met de kwaliteitsverbetering van de organisatie. Hiervoor is een bijdrage ontvangen van € 750.000 van de provincie Fryslan. In 2014 is dit project afgerond.

Langlopende overige schulden

	Oorspronkelijke boekwaarde		aflossing /	aflossing	balanswaarde
	waarde	waarde	kwijtschelding	kortl. 2015	31.12.2014
	31.12.2014	31.12.2013	2014		31.12.2014
	€	€	€	€	€
1 Koninklijk Fries Genootschap	0	1.134.451	1.134.451	0	0
2 Stichting Verzetsmuseum Friesland	0	1.134.451	1.134.451	0	0
3 Stichting Het Sint Anthony Gasthuis	0	81.681	81.681	0	0
4 Verplichting collectie Brattinga	171.529	40.840	8.168	8.168	24.504
5 Bank Nederlandse Gemeenten (NFM-Filmhuis)	1.715.000	1.621.775	33.689	35.087	1.552.999
	<u>1.886.529</u>	<u>4.013.198</u>	<u>2.392.440</u>	<u>43.255</u>	<u>1.577.503</u>

Rentepercentages: 1: 0%, 2: 0%, 3: 0%, 4: 0%, 5: 4,15%

Koninklijk Fries Genootschap voor Geschiedenis en Cultuur

In verband met de aankoop van het Eysingahuis in het kader van het Kanselarijproject is op 20 december 1993 met het Koninklijk Fries Genootschap voor Geschiedenis en Cultuur voor een bedrag van € 1.134.451 een renteloze en aflossingsvrije lening afgesloten. De oorspronkelijke leningsovereenkomst is op 30 december 1999 vervangen door een nieuwe leningsovereenkomst.

Vanwege het feit dat aan de lening een inbreng van een onroerende zaak ten grondslag ligt (dit in tegenstelling tot de lening van Stichting Verzetsmuseum Friesland welke een reële inbreng in geld in het Kanselarijproject

betreft) en de lening onder reguliere omstandigheden niet opeisbaar is, is de lening in 1993 door beide partijen op nihil gewaardeerd. Wegens de voortschrijdende besluitvorming inzake een nieuw Fries Museum en de daarmee gepaard gaande verhuizing van het museum, is de lening ultimo 2005 voor de volle nominale waarde opgenomen. In 2014 is de lening door het Koninklijk Fries Genootschap kwijtgescholden.

Stichting Verzetsmuseum Friesland

In verband met het Kanselarijproject is op 20 december 1993 met Stichting Verzetsmuseum Friesland voor een bedrag van € 1.134.451 een renteloze en aflossingsvrije lening afgesloten. De hoofdsom is niet opeisbaar, behoudens ingeval van, in de overeenkomst genoemde, bijzondere omstandigheden. In het kader van de raamovereenkomst tussen Stichting De Kanselarij, Stichting Verzetsmuseum Friesland en Stichting Het Fries Museum is op 30 december 1999 de oorspronkelijke leningsovereenkomst vervangen door een nieuwe leningsovereenkomst. De lening wordt opeisbaar op het moment dat de huurovereenkomst wordt beëindigd. In 2014 is de lening door Stichting Verzetsmuseum Friesland kwijtgescholden.

Stichting Het Sint Anthony Gasthuis

In 1997 is in verband met de inrichting van het Eysingahuis met Stichting Het Sint Anthony Gasthuis een renteloze lening van € 226.890 afgesloten. De lening heeft een looptijd van 25 jaar en de jaarlijkse aflossing bedraagt € 9.076. Vanwege de verhuizing naar de nieuwe locatie aan het Wilhelminaplein te Leeuwarden is de gehele lening in 2014 in een keer afgelost.

Verplichting collectie Brattinga

In 2001 heeft het Fries Museum voor € 171.529 een collectie van circa 2.000 prenten, de zgn. collectie Brattinga, gekocht. De koopsom wordt voldaan in 21 jaarlijkse termijnen van € 8.168. Er is geen rente verschuldigd.

Bank Nederlandse Gemeenten

Op 17 augustus 2010 is een lening verstrekt van € 1.715.000 voor de financiering van het Filmhuis dat in het Nieuw Fries Museum wordt gebouwd. De looptijd bedraagt 30 jaar. Jaarlijks wordt er rente (4,15%) en aflossing betaald voor het eerst op 31 augustus 2011. In 2015 wordt € 35.087 afgelost waardoor er een bedrag van € 1.552.999 is opgenomen per 31 december 2014.

De rente en aflossing wordt gefinancierd uit het bedrag van € 101.000 dat jaarlijks door het Filmhuis voor het gebruik van het gebouw aan Stichting Het Fries Museum zal worden betaald, en waarvoor de Gemeente Leeuwarden garant staat. De investering in het gebouw ten behoeve van de inhuizing van het Filmhuis wordt volledig geactiveerd. Vervolgens zal de waarde van de investering gedurende 30 jaar verminderd worden met de jaarlijkse afschrijving.

Crediteuren

	31.12.2014	31.12.2013
	€	€
Crediteuren	329.629	431.704
	<u>329.629</u>	<u>431.704</u>

Kortlopende schulden aan verbonden partijen

	31.12.2014	31.12.2013
	€	€
Stichting Keramiekmuseum Het Princessehof	18.031	58.125
Stichting De Kanselarij	0	0
	<u>18.031</u>	<u>58.125</u>

Belastingen en premies pensioenen

	31.12.2014	31.12.2013
	€	€
Loonbelasting en premies	337	135.657
	<u>337</u>	<u>135.657</u>

Overlopende passiva

	31.12.2014	31.12.2013
	€	€
<i>Vooruitontvangen bedragen</i>		
Bijdrage Mondriaan Stichting – aankopen (bijdrage 2012)	22.000	0
Tentoonstellingen en projecten	383.123	123.550
	<u>405.123</u>	<u>123.550</u>
<i>Nog te betalen bedragen</i>		
Reservering vakantiegeld	58.044	69.776
Reservering vakantie uren	66.619	75.500
Rente lening Filmhuis	21.969	22.434
Tentoonstellingen	31.582	0
Overigen	75.723	107.578
	<u>253.937</u>	<u>275.288</u>
	<u>659.060</u>	<u>398.838</u>

Vooruitontvangen investeringsbijdragen

Ontvangen subsidies en bijdragen voor investeringen in vaste activa worden als kortlopende schulden opgenomen op de balans. De bijdragen vallen analoog aan de afschrijvingstermijn van de investering vrij ten gunste van de exploitatierekening.

	totale bijdrage boekwaarde		bijdrage	vrijval	boekwaarde
	31.12.2013	31.12.2013	2014	2014	31.12.2014
	€	€	€	€	€
<i>Nieuw Fries Museum</i>					
Bijdrage Stichting ir Abe Bonnema	18.151.209	0	0	0	0
Investeringsubsidies	16.131.500	314.354	0	314.354	0
Sponsoring en giften	1.387.763	1.387.763	165.000	1.151.263	401.500
Renteloefvoeging	1.318.894	0	0	0	0
Bijdrage Filmhuis	600.000	600.000	0	600.000	0
	<u>37.589.366</u>	<u>2.302.117</u>	<u>165.000</u>	<u>2.065.617</u>	<u>401.500</u>

Nieuw Fries Museum

In 2006 heeft het Fries Museum helderheid verkregen met betrekking tot de financiering van het nieuw Fries Museum. Samenwerkingsverband Noord-Nederland heeft in het kader van het ontwikkelingsprogramma "Kompas voor het Noorden" een subsidie van € 5,0 miljoen toegekend en de provincie Fryslân heeft een subsidie van in totaal € 10,5 miljoen toegekend (€ 5,0 miljoen cofinanciering Kompas en € 5,5 miljoen aanvullende subsidie). Met het legaat Bonnema van € 18,2 miljoen, renteopbrengsten van € 1,3 miljoen, sponsoropbrengsten van € 1,6 miljoen, opbrengsten i.v.m. de inhuizing van het Centrum voor Film in Friesland van € 0,6 miljoen, overige subsidiebijdragen van € 0,6 miljoen is in totaal € 37,8 miljoen beschikbaar voor het nieuwe Fries Museum. Inclusief de lening i.v.m. de inhuizing van het Centrum voor Film van € 1,6 miljoen is in totaal € 39,4 miljoen beschikbaar. (De gedane investering bedraagt € 38,7 miljoen (zie blz. 25), er is een resultaat van € 0,7 miljoen)

Aflossingsverplichtingen

	31.12.2014	31.12.2013
	€	€
Verplichting collectie Brattinga	8.168	8.168
Stichting St. Anthony Gasthuis	0	9.076
Bank Nederlandse Gemeenten	35.087	33.689
	<u>43.255</u>	<u>50.933</u>

2.6 NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Museale collectie

Met uitzondering van de collectie Bratinga, is de museale collectie niet gewaardeerd en op de balans opgenomen.

Subsidies Provincie Fryslân

De provincie Fryslân heeft in december 2014 de budgetsubsidie voor het jaar 2015, ad € 2.583.710, toegekend. Voor aankopen moderne en hedendaagse kunst is een bedrag van € 45.000 door de provincie Fryslân toegezegd.

Bijdrage Mondriaan Stichting aankopen

De Mondriaan Stichting heeft voor de jaren 2014 en 2015 een bedrag van in totaal € 100.000 toegekend voor het aankopen van Nederlandse beeldende kunst en vormgeving uit de 20ste en 21ste eeuw.

Horeca

15 januari 2013 is een huurovereenkomst afgesloten met Vermaat voor de duur van 10 jaar. De financiële gevolgen van de huurovereenkomst zijn de volgende:

De betalingsverplichting van de huurder (Vermaat) bestaat uit:

- Basishuurprijs van € 30.000 per jaar
- Omzetgerelateerde huurcomponent (vanaf 1 januari 2014)

Huurverplichtingen

Met Stichting De Kanselarij is een huurovereenkomst gesloten voor de gebouwen gelegen aan de Turfmarkt 10/ 12 / 14 / 16 / 18 / 20 / 22 en 24 (Het Eysingahuis)

De huurovereenkomst is met ingang van 1-1-2013. De jaarlijkse huursom bedraagt vanaf 1-1-2014 in totaal € 68.067.

Leaseverplichtingen

In september 2009 is met Friesland Lease B.V. een operational leaseovereenkomst gesloten voor de lease van 2 personenauto's. De overeenkomsten hebben een looptijd van 12 maanden. Per 1 januari 2014 is de leaseovereenkomst voor een van de twee personenauto's beëindigd. De andere overeenkomst is 1 mei 2014 beëindigd

Bijdrage Bank-Giro loterij

In februari 2013 heeft de Bank-Giro loterij Stichting Het Fries Museum een budget toegekend van € 1.000.000, uit te keren in 5 jaarlijkse termijnen van € 200.000. Looptijd 2014-2018.

Nieuw Fries Museum

Het project Nieuw Fries Museum is per 31-12-2014 afgerond. Onder vooruit ontvangen investeringsbijdragen is een bedrag van € 401.500 blijven staan ten behoeve van:

Verhuizing depot	€ 286.500
Herinrichting entreegebied	€ 100.000
Project Horizonnen	€ 15.000

2.7 TOELICHTING OP DE EXPLOITATIEREKENING

BATEN

Directe opbrengsten

	Rekening 2014	Begroting 2014	Rekening 2013
	€	€	€
Inkomsten uit entree	296.674	307.200	196.104
Sponsoring	0	75.000	0
Rondleidingen	69.327	0	28.418
Cursussen en lezingen	3.349	0	47.878
Inkomsten uit museumcafé (bruto)	126.143	40.000	70.087
Inkomsten uit winkelverkoop (bruto)	133.978	20.000	67.653
Inkomsten uit museumkaartverkoop (bruto)	382.069	0	162.590
Inkomsten uit bewaking, facilitair inzet	17.489	0	31.872
Doorbelasting Centrum voor Film	0	50.000	0
Overigen	15.717	0	15.929
	<u>1.044.746</u>	<u>492.200</u>	<u>620.531</u>

In de begroting 2014 zijn de inkomsten uit entree in een totaalbedrag meegenomen. In de jaarrekening zijn de verschillende soorten entree-opbrengsten uitgesplitst.

Indirecte opbrengsten

	Rekening 2014	Begroting 2014	Rekening 2013
	€	€	€
Verhuur gebouwen en zalen	73.642	0	66.574
Vergoeding energie	0	0	0
Doorbelasting verrichte diensten Museumfederatie Fryslân	211.370	0	186.003
Doorbelasting verrichte diensten Fries Genootschap	3.485	0	3.562
Doorbelasting verrichte diensten Princessehof	518.732	0	355.390
Overigen	0	0	0
	<u>807.229</u>	<u>0</u>	<u>611.529</u>

Ten behoeve van de inzichtelijkheid is gekozen in de jaarrekening 2014 de opbrengsten i.v.m. de doorbelasting van salariskosten aan het Princessehof, Museumfederatie en Fries Genootschap volledig op te nemen en niet te salderen met de kosten die hier tegenover staan.

Subsidies Provincie Fryslân

	Rekening 2014	Begroting 2014	Rekening 2013
	€	€	€
Budgetsubsidie boekjaar	2.533.049	2.533.049	2.533.049
Budgetsubsidie (De Kanselarij)	220.317	220.317	216.528
Subsidie kwaliteitsslag Provincie Fryslân	0	0	750.000
Aankopen hedendaagse beeldende kunst	45.000	45.000	43.000
Regeling Exposities Friese Musea	0	0	0
	<u>2.798.366</u>	<u>2.798.366</u>	<u>3.542.577</u>

Voor subsidievoorwaarden wordt verwezen naar achterliggende beschikkingen.

Overige subsidies en bijdragen

	Rekening 2014	Begroting 2014	Rekening 2013
	€	€	€
Bijdragen voor aankopen	3.000	0	50.000
Bijdragen voor tentoonstellingen	66.000	0	30.982
Bijdragen voor project Bank Giro loterij (Muse)	41.588	0	381.436
Bijdragen voor projecten	16.296	0	0
Bijdragen voor Slieker Film	68.256	0	53.481
Bijdragen voor personeel	35.360	0	70.488
Overigen	0	0	-954
	<u>230.500</u>	<u>0</u>	<u>585.433</u>

Specificatie bijdragen voor aankopen

	Rekening 2014
	€
Mondriaan Stichting	3.000
	<u>3.000</u>

35
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 26 maart 2015

LASTEN

Salarissen en sociale lasten

	Rekening 2014	Begroting 2014	Rekening 2013
	€	€	€
Salarissen	1.223.374	1.382.836	1.556.364
Salarissen t.b.v. Prinsessehof	295.930	0	205.008
Salarissen t.b.v. Museumfederatie	211.370	0	148.668
Salarissen t.b.v. Fries Genootschap	3.484	0	2.783
Sociale lasten	265.866	0	232.098
Pensioenlasten	204.065	0	244.596
	2.204.089	1.382.836	2.389.517
Consignatie- en roosterdiensttoelage	11.566	12.000	3.143
BHV, overwerk, jubilea en incidentele vergoedingen	7.899	750	10.433
Spaarloonheffing	0	2.700	0
Reiskosten woon/werk	32.682	19.730	34.577
Personeel van derden	89.832	40.000	88.923
	2.346.068	1.458.016	2.526.593

Salarissen

Wat betreft de salarissen wordt tevens verwezen naar de indirecte opbrengsten waar de opbrengsten i.v.m. gedetacheerd personeel wordt verantwoord.

Pensioenregeling

Stichting Het Fries Museum heeft haar pensioenen ondergebracht bij het ABP. Deze regeling is een toegezegde pensioenregeling. Stichting Het Fries Museum heeft ingeval van tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds geen andere verplichting dan toekomstige hogere premies. Statutair is de maximale premie vastgesteld op 12%.

Dekkingsgraad

Op 31 december 2014 was de dekkingsgraad van het pensioenfonds 101,1%.

Wet Normering Topinkomens

De WNT stelt een maximum aan de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector. De algemene bezoldigingsnorm van de WNT bedraagt na indexering voor 2014: € 230.474

De WNT is van toepassing op topfunctionarissen. Als topfunctionarissen worden aangemerkt:

- De leden van het hoogste uitvoerende orgaan (RvB of bestuur) en de leden van het toezichthoudende orgaan (RvC of RvT)

Gegevens m.b.t. WNT (Wet Normering Topinkomens)

**Raad van Toezicht
Stichting Beheer Fries Museum/Keramiekmuseum Princessehof**

Raad van Toezicht: Onbezoldigd

Naam

De heer prof. dr. L. Koopmans (voorzitter 1/m april 2014)

De heer drs. K.J. Storm (voorzitter vanaf mei 2014)

De heer drs. D. de Goede (lid)

Mevrouw E.M. Witsen-Elias (lid)

De heer mr. drs. K.J. van Dijk (lid)

Mevrouw H.C. Alberdingk Thijm (lid)

De heer R. Mulder (lid)

De heer prof. dr. R. Ekkart (lid)

Topfunctionarissen

* *Detachering naar Stichting Keramiekmuseum Het Princessehof*

** *Loonkosten o.b.v. omvang dienstverband minus detacheringspercentage*

Naam	Drs. S.M. Bak	Ir. R. Woering
Functie	Algemeen directeur	Zakelijk directeur
Duur dienstverband	Onbepaalde tijd	Tot 1 mei 2014
Omvang dienstverband	1 fte	1 fte
<i>Gedetacheerd*</i>	<i>0,4 fte</i>	<i>0,00 fte</i>
Bruto loon**	68.177	38.576
SV-premie werkgever**	18.878	10.051
Belastbare kostenvergoeding**	450	1.000
Voorzieningen betaalbaar op termijn	n.v.t.	n.v.t.
Beeindigingsuitkeringen	n.v.t.	54.653
Jaar beëindiging	n.v.t.	n.v.t.
Motivering	n.v.t.	n.v.t.

Personeel & Organisatie	2014	2013
Aantal FTE's per 31-12	23,9	31,8

Afschrijvingen op vaste activa

	Rekening 2014	Begroting 2014	Rekening 2013
	€	€	€
Gebouwen en terreinen	1.940	0	0
Inventaris en inrichting	107.587	150.000	101.745
Museale inventaris en inrichting	8.168	8.200	8.168
Andere vaste bedrijfsmiddelen	0	0	0
	<u>117.695</u>	<u>158.200</u>	<u>109.913</u>

Huurlasten

	Rekening 2014	Begroting 2014	Rekening 2013
	€	€	€
Huur gebouwen	68.067	68.067	85.292
Huur depotruimten	16.129	16.000	484
	<u>84.196</u>	<u>84.067</u>	<u>85.776</u>

Aankopen

	Rekening 2014	Begroting 2014	Rekening 2013
	€	€	€
Friese hedendaagse en moderne kunst	44.895	45.000	51.261
Nederlandse hedendaagse en moderne kunst	3.000	0	42.917
Moderne Grafiekcollectie Knecht-Drenth (excl. Brattinga)	16.968	18.100	20.348
Overig	2.500	0	0
	<u>67.363</u>	<u>63.100</u>	<u>114.526</u>

Collectie- en publieksfunctie

	Rekening 2014	Begroting 2014	Rekening 2013
	€	€	€
Verzekeringen	80.525	65.000	48.385
Fotografiekosten	3.916	4.000	8.810
Collectiekosten	9.139	20.000	13.480
Conservering en restauratie	4.217	16.000	1.236
Mata Hari	6.242	0	1.177
Tentoonstellingen/projecten	503.730	350.000	38.843
Verzetsmuseum	12.469	0	15.298
Verzetsmuseum: Onderzoek oorlog platteland	0	0	0
Educatie & Informatie	13.814	50.000	28.626
Rondleiding/publieksbegeleiding	59.937	0	0
Activiteiten	107.052	0	0
	<u>801.041</u>	<u>505.000</u>	<u>155.854</u>

Specificatie tentoonstellingen/projecten

	Rekening 2014
	€
Algemene tentoonstellingskosten	116.197
Digitale collectie Knecht Drenth, Brattinga KEK	51.586
Kameleon	45.345
Vlaskamp	21.627
Zilver	20.385
Noorderlicht	39.653
Benner	50.232
Oud Geld	26.632
Ferhalen Fan Fryslan	37.265
Verzetsmuseum	43.427
Horizonnen	36.381
Gaming	15.000
	<u>503.730</u>

Specificatie Activiteiten

	Rekening 2014
	€
Catering	57.197
Beveiliging	4.372
Facilitair	3.501
Algemeen	41.982
	<u>107.052</u>

Huisvestingskosten

	Rekening 2014	Begroting 2014	Rekening 2013
	€	€	€
Bijdrage groot onderhoud Stichting De Kanselarij	54.823	85.000	57.299
Onderhoud gebouwen en installaties	263.737	275.000	311.150
Onderhoud alarm- en brandinstallaties	0	0	0
Zakelijke belastingen	124.874	85.000	83.135
Energiekosten	127.880	90.000	121.090
Bewakingskosten	210.221	75.000	120.194
Schoonmaak- en afvalkosten	153.651	115.000	105.111
Overigen	4.864	3.000	11.279
	<u>940.050</u>	<u>708.000</u>	<u>809.259</u>

Kantoorkosten

	Rekening 2014	Begroting 2014	Rekening 2013
	€	€	€
Salarisadministratie	0	10.000	7.174
Accountantskosten	28.236	20.000	27.585
Advieskosten	11.942	20.000	12.317
Kantoorbenodigdheden en drukwerk	57.097	70.000	44.725
Lidmaatschappen en abonnementen	12.752	10.000	9.527
Portokosten	17.593	0	11.414
Telefoniekosten	18.323	0	19.773
Computer- en randapparatuur	66.685	40.000	33.356
Overigen	317	500	0
	<u>212.945</u>	<u>170.500</u>	<u>165.871</u>

Specificatie accountantskosten:

-Controle jaarrekening	€ 20.796
-Overige werkzaamheden	€ 7.440

Onder overige werkzaamheden vallen de kosten die betrekking hebben op controles t.b.v. de afrekening van projecten waar subsidies voor zijn gegeven.

Publiciteitskosten

	Rekening 2014	Begroting 2014	Rekening 2013
	€	€	€
Marketing, bewegwijzering en overigen	90.014	100.000	40.671
	<u>90.014</u>	<u>100.000</u>	<u>40.671</u>

Diverse personeelskosten

	Rekening 2014	Begroting 2014	Rekening 2013
	€	€	€
Raad van Bestuur	9.821	16.000	9.167
Arbodienst	7.621	4.500	6.187
Opleidingen	29.795	40.000	21.984
Leaseauto	10.072	16.000	23.976
Representatiekosten	23.419	12.000	8.558
Reiskosten zakelijk	0	12.000	388
Vrijwilligers	6.892	9.000	15.913
Werving & Selectie	434	750	0
Kosten kwaliteitsslag	0	0	750.000
Overigen	20.020	12.500	20.319
	<u>108.074</u>	<u>122.750</u>	<u>856.492</u>

Overige kosten

	Rekening 2014	Begroting 2014	Rekening 2013
	€	€	€
Museumcafé	31	0	120.223
Kostprijs verkopen winkel	61.051	0	54.404
Kostprijs verkopen museumkaarten	77.391	0	37.940
Kostuumcommissie	829	1.000	901
Overige lasten	12.938	0	40.512
	<u>152.240</u>	<u>1.000</u>	<u>253.980</u>

Projecten

	Rekening 2014	Begroting 2014	Rekening 2013
	€	€	€
Project Bank Giro Loterij (Muse)	49.567	0	381.573
Projecten Symposium	9.138	0	0
Projecten Soundwalk	5.389	0	42.286
Overige projecten	2.500	25.000	6.461
	<u>66.594</u>	<u>25.000</u>	<u>430.317</u>

Rentebaten en inkomsten uit belegging

	Rekening 2014	Begroting 2014	Rekening 2013
	€	€	€
Rente vordering Stichting De Kanselarij	68.067	68.067	68.067
Rente Knecht-Drenth	27.681	27.700	27.681
Rente banken	19.558	10.000	17.787
Rente lening Filmhuis	66.838	0	68.199
	<u>182.144</u>	<u>105.767</u>	<u>181.733</u>

Rentelasten en soortgelijke kosten

	Rekening 2014	Begroting 2014	Rekening 2013
	€	€	€
Rente lening Filmhuis	66.837	0	68.199
Rente overige schulden	3.255	700	2.188
	<u>70.092</u>	<u>700</u>	<u>70.387</u>

2.8 VERBONDEN PARTIJEN

Van verbonden partijen is sprake wanneer een partij beleidsbepalende invloed kan uitoefenen in een andere partij, dan wel invloed van betekenis kan uitoefenen op het zakelijke en financiële beleid van de andere partij. De verbondenheid tussen Stichting Het Fries Museum en de hier genoemde stichtingen ontstaat door de aanwezigheid van gemeenschappelijke besturen.

Met ingang van 1 april 2006 is er als gevolg van een wijziging van de bestuurlijke organisatie van Stichting Het Fries Museum met betrekking tot Stichting Collectiefonds Fries Museum en Stichting Mata Hari formeel geen sprake meer van een gemeenschappelijk bestuur. Gezien de statutaire doelstellingen en de financiële verbondenheid zijn zowel Stichting Collectiefonds Fries Museum als Stichting Mata Hari opgenomen als een verbonden partij. In 2007 is door de Raad van Toezicht ingestemd om de bestuursamenstelling van genoemde stichtingen te wijzigen, waarbij het bestuur van Stichting Het Fries Museum zitting heeft in het bestuur van de Stichting Mata Hari en Stichting Collectiefonds gaan vormen. Daarmee zijn deze stichtingen vanaf 2007 wel weer formeel te beschouwen als verbonden partij.

Ook in het geval van Stichting De Kanselarij ontbreekt een gemeenschappelijk bestuur, echter vanwege de onderlinge financiële verhoudingen en het feit dat Stichting Het Fries Museum een zetel in het bestuur van Stichting De Kanselarij heeft, is Stichting De Kanselarij opgenomen in het overzicht van verbonden partijen.

Stichting Beheer Fries Museum / Keramiekmuseum Prinsessehof

Deze stichting is statutair gevestigd in de gemeente Leeuwarden en heeft als doelstelling het in stand houden, beheren en het tegen kostprijs inrichten van de musea "Het Fries Museum" en "Keramiekmuseum Het Prinsessehof" te Leeuwarden, zulks door het voeren van het statutair bestuur over de te Leeuwarden gevestigde stichtingen Het Fries Museum en Keramiekmuseum Het Prinsessehof.

Stichting Monumenten Fries Museum / Keramiekmuseum Prinsessehof

Deze stichting is statutair gevestigd in de gemeente Leeuwarden en heeft als doelstelling de instandhouding van monumenten in de zin van Monumentenwet 1998.

Stichting Collectiefonds Fries Museum

Deze stichting is statutair gevestigd in Leeuwarden en heeft als doelstelling de aankoop en zo nodig restauratie van museumvoorwerpen, voor zover niet subsidiabel, ten behoeve van Stichting Het Fries Museum.

Stichting Mata Hari

Deze stichting is statutair gevestigd in Leeuwarden en heeft als doelstelling het in eigendom verwerven en beheren van voorwerpen, afbeeldingen en geschriften, betrekking hebbende op Margaretha Geertruida Zelle, beter bekend als Mata Hari, en het voor het publiek toegankelijk maken van de verworven collecties.

Stichting Keramiekmuseum Het Prinsessehof

Deze stichting is statutair gevestigd in de gemeente Leeuwarden en heeft als doelstelling het inrichten en exploiteren van het museum "Keramiekmuseum Prinsessehof" te Leeuwarden. Tussen Stichting Het Fries Museum en Stichting Keramiekmuseum Het Prinsessehof hebben de volgende doorbelastingen plaatsgevonden.

Doorbelaste kosten 2014 Stichting Het Fries Museum aan Stichting Keramiekmuseum Prinsessehof	
Salarissen	518.735
Werkplekken	35.000
ICT	3.733
Doorbelaste kosten 2013 Stichting Keramiekmuseum Prinsessehof aan Stichting Het Fries Museum	
Salarissen	284.690
Overig algemeen	11.240

Stichting De Kanselarij

Deze stichting is statutair gevestigd in de gemeente Leeuwarden en heeft als doelstelling het verwerven, restaureren en in stand houden van onroerende zaken, welke hoofdzakelijk monument zijn in de zin van de monumentenwet, in de provincie Friesland in het algemeen en in de stad Leeuwarden in het bijzonder. Stichting Het Fries Museum huurt het museumcomplex van Stichting De Kanselarij. De totale huurkosten bedragen in 2014 € 68.067

Vereniging van Eigenaars "Wilhelminaplein parkeren, wonen, winkels en museum"

Stichting Het Fries Museum participeert in de vereniging van eigenaars "Wilhelminaplein parkeren, wonen, winkels en museum". De begroting van de vereniging bevat de volgende onderdelen:

- Onderhoud
- Assurantiën
- Beheervergoeding
- Algemene kosten
- Bankkosten
- Reservefonds

De verdeling van de kosten is als volgt:

1	Parkeerbak	Aandeel: 6
2	Bergingen/Woningen	Aandeel: 2
3	Winkels	Aandeel: 1
4	Museum	Aandeel: <u>6</u>
		15

Het totale kosten van Stichting Het Fries Museum t.b.v. de VVE in 2014 waren: € 24.276

3 OVERIGE GEGEVENS

3.1 RESULTAATBESTEMMING

Het resultaat over het jaar 2014 is in totaal € 725.022. Dit resultaat bestaat uit twee onderdelen:

1. Resultaat project Nieuw Fries Museum € 718.409
2. Exploitatieresultaat € 6.613

Het voorstel is om het resultaat op het project Nieuw Fries Museum ten gunste te laten komen van de algemene reserve en het exploitatieresultaat in eerste instantie ten gunste te laten komen van de provinciale reserve. Over de systematiek m.b.t. de verdeling van het exploitatieresultaat over de algemene reserve en de provinciale reserve moeten nog nadere afspraken worden gemaakt in 2015. Dit kan eventueel leiden tot een herverdeling van het exploitatieresultaat 2014 (€ 6.613) over de algemene reserve en de provinciale reserve.

3.2 VASTSTELLEN JAARREKENING

Vaststelling jaarrekening 2014 directie

De directie heeft de jaarrekening vastgesteld op 23 maart 2015

Ondertekening

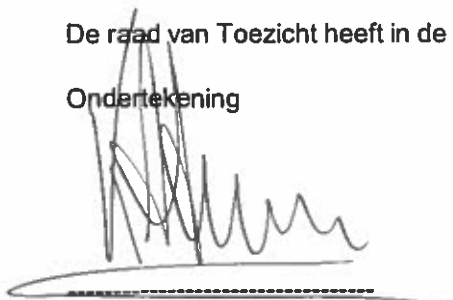
Drs. S.M. Bak, algemeen directeur

Ondertekening

Goedkeuring Raad van Toezicht

De raad van Toezicht heeft in de vergadering van 26 maart 2014 de jaarrekening goedgekeurd

Ondertekening

Dhr. drs. K.J. Storm, voorzitter

3.3 GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er zij geen gebeurtenissen na balansdatum die vermeld dienen te worden.

47
Voor identificatiedoelinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 26 maart 2015

3.4 CONTROLEVERKLARING

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de Raad van Toezicht van Stichting Het Fries Museum

Wij hebben de, in de jaarstukken, opgenomen jaarrekening 2014 van Stichting Het Fries Museum te Leeuwarden gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2014 en de winst-en-verliesrekening over 2014 met de toelichting, waarin opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van de algemeen directeur

De algemeen directeur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met de in Nederland geldende Richtlijn RJ 640 "Organisaties zonder winststreven" en de bepalingen van en krachtens de Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT), alsmede voor het opstellen van het jaarverslag in overeenstemming met de in Nederland geldende richtlijn. De algemeen directeur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als zij noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol WNT. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijking van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.

Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Het Fries Museum per 31 december 2014 en van het resultaat over 2014 in overeenstemming met de Richtlijn RJ 640 voor “Organisaties zonder winststreven” en de bepalingen van en krachtens de WNT.

Leeuwarden, 26 maart 2015

Deloitte Accountants B.V.
was getekend: J.S. Huizinga RA

BIJLAGE 1 (geen onderdeel uitmakend van de jaarrekening)**HISTORISCH OVERZICHT 2011-2014**

Balansgegevens	2014	2013	2012
Balanstotaal (x 1.000)	5.178,1	9.148,6	9.731,5
Vaste activa	1.997,9	4.963,6	5.454,6
Voorraden en vorderingen	1.063,2	1.599,3	755,6
Liquide middelen	2.117,0	2.585,7	3.521,3
Eigen vermogen	1.829,9	1.104,8	1.182,72
Voorzieningen	318,9	704,1	106,5
Langlopende schulden	1.577,5	3.962,3	4.013,2
Kortlopende schulden	1.451,8	3.377,4	4.429,2
Solvabiliteit (EV/VV)	86,2%	27,9%	29,5%
Werkkapitaal	3.180,50	4.185,0	4.277
Current-ratio	73,2%	47,3%	17,0%
Resultaatgegevens	2014	2013	2012
Exploitatieresultaat (x 1.000)	725,0	-77,8	-275,5
<i>(Regulier resultaat € 6,6 / resultaat project NFM € 718,4)</i>			
Totale baten	5.063,0	5.541,8	3.946,9
Totale lasten	5.056,4	5.619,6	4.222,4
Directe opbrengsten	1.044,8	620,5	71,5
Indirecte opbrengsten	807,2	611,5	585,3
Subsidies Provincie Fryslân	2.798,4	2.792,6	2.750,0
Overige subsidies en bijdragen	230,5	1.335,4	313,5
Rentebaten	182,1	181,7	226,6
Salarissen en sociale lasten	2.346,1	2.526,6	2.477,4
Afschrijvingen	117,7	109,9	101,9
Huurlasten	84,2	85,8	154,4
Aankopen	67,4	114,5	101,2
Overige lasten:			
- Collectie- en publieksfunctie	801,1	155,9	319,0
- Huisvestingskosten	940,0	809,2	607,9
- Kantoorkosten	212,9	165,9	205,4
- Publiciteitskosten	90,0	40,7	47,5
- Diverse personeelskosten	108,1	106,5	93,2
- Overige kosten	152,2	1.005,0	19,9
Projecten	66,6	30,3	25,1
Rentelasten	70,1	70,4	69,5
Buitengewone lasten	0,0	0,0	0,0

Bezoekgegevens

Bezoekers	2013	2014	2015	2016
Entrée volbetaald	14730	25705		
Volwassenen	12182	21652		
Jeugd t/m 17 jaar	1107	2230		
Groep/arrangement	1441	1823		
Entrée gereduceerd tarief	9420	15609		
Volwassenen	7904	11936		
Jeugd t/m 17 jaar	907	1383		
Groep/arrangement	609	2290		
Entrée gratis	11757	10115		
Volwassenen	2433	5733		
Jeugd t/m 17 jaar	750	1883		
Opening	8574	2499		
Onderwijs	3140	7859		
Primair onderwijs	165	2432		
Voortgezet onderwijs	662	3921		
Hoger onderwijs	54	491		
Begeleiding	332	956		
Rondleidingen/educatie	1927	59		
Museumjaarkaart	26567	51529		
Volwassenen	25812	49987		
Jeugd	755	1542		
Totaal	65614	110817		

Personeel & Organisatie	2014	2013	2012	2011
Aantal medewerkers op 31.12	35	38	41	41
Aantal FTE's op 31.12	23,9	29,74	33,8	34,2
Ziekteverzuim (incl zw)	2,91%	5,03%	6,58%	8,48%

Bezoekgegevens (oud) Fries Museum (situatie voor opening (nieuw) Fries Museum per 13 september 2013)			
Bezoekgegevens	2012	2011	2010
Aantal bezoekers	17.091	27.995	43.116
Volwassenen	2.732	6.634	8.214
Jongeren 13 tot 18 jaar	222	642	586
Kinderen tot 13 jaar	1.320	1.523	2.683
Bezoekers Museumkaart	3.942	7.118	10.118
Gratis bezoekers	2.990	4.838	11.893
Museumweekend	932	1.082	2.103
Bezoekers in onderwijsverband	3.947	5.583	6.706
Overigen	1.006	575	813

BIJLAGE 2 (geen onderdeel uitmakend van de jaarrekening)

EINDAFREKENING AANKOPEN MODERNE EN HEDENDAAGSE BEELDENE KUNST 2014

Aankopen Provincie Fryslân

KOSTEN

€ 3.400	Martin Brandsma <i>BCP (Black Code Project)</i> 198 laserprints (A3 - zuurvrij) in grijze archiefdoos Oplage 7, 2013-2014 Aankoop van de kunstenaar
€ 5.000	Pedro Bakker <i>In Memory of 1871 (Domela Nieuwenhuis)</i> Aquarel en waterverf op papier 234 x 420 cm, 2013 Aankoop van de kunstenaar
€ 3.000	Pedro Bakker <i>The Goatfucker</i> Aquarel en waterverf op papier 234 x 420 cm, 2014 Aankoop van de kunstenaar
€ 2.200	Fons Hoiting <i>Juma wulpen</i> Gemengde techniek op paneel 47 x 50 cm, 2006 Aankoop van de kunstenaar
€ 1.350	Fons Hoiting <i>Bilden yn (ut) de Westerein</i> Gemengde techniek op paneel 56 x 75 cm, 2014 Aankoop van de kunstenaar
€ 2.122,64	Christiaan Kuitwaard <i>Vogels boven zee (13.11.2014)</i> Olieverf op doek op paneel 57,5 x 60 cm, 2014 Aankoop van de kunstenaar
€ 1.839,62	Christiaan Kuitwaard <i>Zand (28.10.2014)</i> Olieverf op doek op paneel 47,5 x 47,5 cm, 2014 Aankoop van de kunstenaar
€ 1.933,96	Christiaan Kuitwaard <i>Bosgrond (30.10.2014)</i> Olieverf op doek op paneel 53,7 x 54,7 cm, 2014 Aankoop van de kunstenaar

- € 4.000 Pietsjanke Fokkema
Er gaat iets gebeuren
Potlood op papier, diverse materialen
150 x 160 cm, 2013
Aankoop van de kunstenaar
- € 3.750 Pietsjanke Fokkema
Het onmogelijke aanzoek
Potlood op papier, diverse materialen
135 x 149 cm, 2010
Aankoop van de kunstenaar
- € 2.000 Jochem Hamstra
29. Z.t. (nr 14/52)
Olieverf op linnen
90 x 90, feb 2010
Aankoop van Albert Oost/ Het Melklokaal
- € 2.800 Jochem Hamstra
41. Z.t. (nr. 41/52)
Olieverf op linnen
115 x 120, dec 2010
Aankoop van Albert Oost/ Het Melklokaal
- € 2.200 Jochem Hamstra
14. Z. t. (nr. 15/52)
Olieverf op linnen
105 x 85 cm, feb 2010
Aankoop van Albert Oost/ Het Melklokaal
- € 2.500 Pico van de Werken
Smack
70 x 50 cm
Olieverf op doek, 2014
Aankoop Galerie Wagemans
- € 4.400 Milly Betten
Frieslandvariatie 14/ Mist
Olieverf op doek
120 x 160 cm, 2011
Aankoop van de kunstenaar
- € 600 Milly Betten
Transitie 3
Tekening op papier
120 x 160 cm, 2010
Aankoop van de kunstenaar
- € 450 Milly Betten
Friesland Hybride 10
Gemengde techniek op paneel
27 x 27 cm
Aankoop van de kunstenaar
-
- € 450 Milly Betten
Friesland Hybride 11
Gemengde techniek op paneel
27 x 27 cm
Aankoop van de kunstenaar

€ 450 Milly Betten
Friesland Hybride 13
Gemengde techniek op paneel
27 x 27 cm
Aankoop van de kunstenaar

€ 450 Milly Betten
Friesland Hybride 14
Gemengde techniek op paneel
27 x 27 cm
Aankoop van de kunstenaar

€ 44.896,22
=====

Voor akkoord,

Drs. S.M. Bak
Algemeen Directeur
23-03-2015

EINDAFREKENING AANKOPEN MODERNE EN HEDENDAAGSE BEELDENE KUNST 2014

Aankopen Knecht-Drenth

KOSTEN

€ 13.500,00	Monica Studer en Christoph van den Berg <i>Wiese</i> Video animatie, oplage: 3, 2005 Aankoop Nicolas Krupp Gallery
€ 207,55	Machiel Braaksma <i>Harrekrammele</i> Boek, oplage: 200, 2014 Aankoop van de kunstenaar
€ 3.006,54	Jockum Norstrum <i>Children's Drawings and Poems</i> Cassette met kunstenaarsboek en gesigneerd en genummerd kartonnen object (uniek). Afmetingen object: tussen 8 x 14 x 11 en 7.5 x 18 x 8.5 cm. oplage: 15, 2014 Aankoop Salon Verlag & Edition
€ 25,00	Jacco Olivier <i>Microbe</i> HD video, 00:57 min. editie 117/1000, 2012 Aankoop Seditions
€ 18,00	Jacco Olivier <i>Pike</i> HD video, 00:45 min. editie 57/1000, 2012 Aankoop Seditions

€ 16.757,09
=====

Voor akkoord,

Drs. S.M. Bak
Algemeen Directeur
23-03-2015

FRISUM
USE